תוספות הרי"ד על תלמוד ירושלמי מועד קטן

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספות הרי"ד על תלמוד ירושלמי מועד קטן

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספות-הריד-על-תלמוד-ירושלמי-מועד-קטן/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה ה 4
פרק ג 8
הלכה ה 8

פרק א

הלכה ה

ר"ז אמר ימי הרגל עיין בפנים דמבואר היטב הפלוגתא דר"י ור"ז בהא דר"ע וחכמים ונמצא דדינא דר"ע וחכמים הנפ"מ בינתים הוא רק ברגל דבאמצע השנה הוי מצוה לבוא אל הכהן ומצוה לטמאותו אם הוא טמא כדכתב פי' הרא"ש ז"ל במס' נגעים דב"ד מחויבים להביאו בע"כ אל הכהן דכתיב והובא עיי"ש אך ברגל גלי לן קרא דיש יום שאתה רואה בו כו' כדאיתא בבבלי דף ז' ע"ב עיי"ש ור"י מוסיף דאף בערב הרגל הדין כן משום דיהיה טמא ברגל ואין להק' א"כ אפילו מראש השנה נמי דשמא לא יתרפא עד הרגל ויהי' טמא ברגל ז"א דלא חיישינן אלא בערב הרגל דידחה אותו מקרבנות החג אפילו כשיתרפא משום דטעון להמתין עד יום שמיני לטהרתו] ולכאורה יש לחקור כזה האיך הדין בערב הרגל אליבא דדינא ולכאורה יש להוכיח מהא דגרסינן במס' סוכה דף כ"ה ע"ב גבי מישאל ואלצפן עוסקים בנדב ואביהו שחל שביעי שלהן להיות בערב הפסח ומוכיח הגמ' מזה דהעוסק במצוה פטור מן המצוה דאל"כ האיך הי' מטמאין קודם הפסח וכן במס' זבחים דף ק' ע"א אמרינן דקודם חצות דאכתי לא מטי זמן חיובא דפסח מטמא לקרובה ומעשה ביוסף הכהן שנמנו אחיו הכהנים וטמאוהו בע"כ לאשתו שמתה בערב הפסח וא"כ לפ"ז מוכח ע"כ דקודם זמן חיובא מותר לטמאות ואדרבה מצוה היא ואף דמוזהרין ישראל לטהר ברגל כדאיתא במס' ר"ה דף ט"ז וילפינן מקרא מובנבלתם לא תגעו אזהרה לרגל וכן פסק הרמב"ם ז"ל בפ' ט"ז מה' טומ"א ה"י וז"ל כל ישראל מוזהרים להיות טהורים בכל הרגל מפני שהם נכונים ליכנס למקדש ולאכול קדשים וזה שנאמר בתורה ובנבלתם לא תגעו ברגל בלבד עכ"ל ז"ל וכתב המל"מ ז"ל דשיטת רבינו ז"ל דהוא מדאורייתא ע"ש מ"מ קודם דמטי זמן חיובא מטמא במקום מצוה ואפילו הא דישראל מוזהרין על טהרה ברגל הוא משום דצריך ליכנס לעזרה ולאכול קדשים ע"כ דמחויב לזה גם בערב הרגל אבל הנ"מ דווקא מטומאת הרשות דנפק"ל מובנבלתם לא תגעו דהוא טומאת הרשות אבל בטומאת מצוה מחויב לטמאות כשאכתי לא מטי זמן דפסח וה"נ גבי טומאת מצורע דהוא מ"ע כדכתב הרא"ש ז"ל בפ"ג דנגעים הנ"ל כדכתב והובא דב"ד מובאין אותו בע"כ והיא מ"ע בתורה ע"כ דווקא דמטי זמן חיובא נפק"ל מוביום הראות דיש יום שאי אתה רואה מכאן אמרו חתן נותנין לו כל שבעה ימי המשתה וברגל נותנין לו כל ימי הרגל וזה דווקא ברגל גופי' אבל ערב הרגל מטמאין אותו משום מ"ע דוהובא כמו ביוסף הכהן שנמנו אחיו הכהנים וטימאו אותו בע"כ בערב פסח קודם דמטי זמן חיובא אבל ז"א די"ל דלא דמי להההיא סוגיא

דמס' סוכה ומס' זבחים הנ"ל דהא גרסינן במס' מ"ק דף ח' ע"ב גבי הא דאין נושאין נשים במועד ושמחת בחגיך בחגך ולא באשתך דאין מערבין שמחה בשמחה עולא אמר מפני הטורח ר"י נפחא אמר מפני ביטול פרי' ורבי' מיתיבי' כל אלו שאמרו אסורין לישא במועד מותרין לישא ערב הרגל קשיא לכולהו לא קשיא למ"ד משום שמחה עיקר שמחה חד יומא הוא למ"ד משום טירחא עיקר טירחא חד יומא למ"ד משום ביטול פרי' ורבי' לחד יומא לא משרי אינש נפשי' ע"כ. ולכאורה קשה למה קאמרינן למ"ד משום שמחה עיקר שמחה חד יומא הוא דהא אפילו אי הי' עיקר שמחה כל ז' נמי מותר כיון דנשא בשאכתי לא מטא זמן חיובא דשמחת החג מותר לו לישא קודם ואדרבה מחויב הוא לעשות המצוה קודם שמטי זמן חיובא דשמחת החג כמו דמותר לטמאות במקום מצוה קודם דמטי זמן חיובא דפסח בשלמא למ"ד משום טירחא קשיא דניחוש מדרבנן שמא יטריח ברגל אפילו כשנשא בערב הרגל דהא כל עיקר חשש דטירחא הוא מדרבנן ומב. לי ברגל או ערב הרגל אבל למ"ד דאין מערבין הוא מדאורייתא קשה מאי פריך הא אכתי לא מטי זמן חיובא אבל ז"א דלא דמי להתם דהתם גבי טומאת מצוה שפיר מטמא במקום מצוה קודם דמטא זמן חיובא משא"כ גבי מצת נישואין בפירוש גזר רחמנא שלא יערב מצות שמחת נישואין בשמחת החג ל"ש לפני הרגל ול"ש בשעת הרגל ולא דמי לפסח דהתם בפסח לא מצינו גזה"כ שלא נטמא לקרובים בזמן חיוב פסח רק בשמטי זמן חיובא הוי פסח עשה חמורה ואין לו לעסוק במצוה קלה ממנה להפטר מן החמורה ואין לזה דין דהעוסק במצוה פטור מן המצוה דדווקא בששתיהן שוות אז שייך עוסק במצוה פטור מן המצוה אבל כשאחד חמור מחבירו לא שייך עוסק במצוה קלה ויפטור מן החמורה משא"כ כשהמצוה הקלה קדמה קודם דמטי זמן של החמורה שייך שפיר עוסק במצוה פטור מן המצוה אפילו בקלה כדפרש"י ז"ל במס' סוכה דף כ"ה הנ"ל דמצוה קלה הבא לידך א"צ לדחותה מפני חמורה העתידה לבוא והנ"מ כשהוא בגדר עוסק במצוה פטור מן המצוה משא"כ הכא גבי נישואין במועד דגזה"כ הוא לאו משום לתא דשמחת החג חמורה משמחת נישואין ולא יהיה דין דעוסק במצוה פטור מן המצוה אלא דגזה"כ הוא שלא יתערב מצות שמחת נישואין במצוח שמחת התג ל"ש קודם החג אסור לו לערב ל"ש בעת החג דהא עכ"פ אין לו לערב שמחת נישואין בשמחת החג ע"כ קאמר הגמ' דעיקר שמחה חד יומא הוא וא"כ לפ"ז הכא דגזה"כ הוא וביום הראות בו דיש יום שאין אתה רואה בחתן בשבעת ימי המשתה ובז' ימי הרגל דגזה"כ הוא שלא יטמא אוחו בטומאת מצורע ברגל לאו משום דרגל חמורה ולא שייך דעוסק במצוה פטור מן המצוה אלא דגזה"כ הוא כך א"כ ל"ש לפניו ול"ש בשעת מעשה הא

עכ"פ גזה"כ הוא שלא יהי' טמא ברגל מטומאת מצורע ומשא"כ בפסח דהתם לאו גזה"כ הוא שלא יטמא לקרובים למצוה בזמן חיוב פסח דהא באמת רבא פליג וס"ל במס' זבחים דף ק' דאפילו במטי זמן חיובא נמי מטמא לקרובים הגם דפסח הוי מצוה חמורה ודוחה לעשה הקל הנ"מ כשהעשה הקל הוי בשב וא"ת וכשלא יקיים החמורה יקיים העשה הקל בשוא"ת אבל כשהעשה הקל הוי בקום ועשה ס"ל לרבא דשייך נמי עוסק במצוה פטור מן המצוה אפילו מקלה לחמורה וגבי מצורע לטמאותו ברגל ונשואין ברגל ליכא פלוגתא כלל דגזה"כ הוא ולאו משום דרגל חמור ולא שייך עוסק במצוה פטור מן המצווה וע"כ קאמר ר"י דערב הרגל ביניהן פי' דאפילו בערב הרגל נמי אין רואין נגעים להחמיר והא דתני במתניתין גבי ר"מ וחכמים במועד דהא אפילו בערב הרגל נמי כן הוא. הוא משום דקמ"ל רבותא דאפילו כשכבר הי' בעזרה ואכל קרבן החג מ"מ אסור לראות הנגעים להחמיר משום שלא יצער אותו בחג א"נ דקמ"ל דרואין להקל במועד דהא ביו"ט אפילו להקל אסור משום דהוי כדן דין [עי' במל"מ ז"ל בפ"ז מה' יו"ט עיי"ש] ע"ז קמ"ל דבמועד מותר זהו סברת ר יוחנן אבל ר"ז פליג ואמר ימי הרגל ביניהן פי' דלא כמו שמחדש ר"י דערב הרגל נמי אסור לראותו ולטמא ז"א אלא דווקא ימי הרגל ביניהן אבל ערב הרגל מותר לכו"ע הגם דחייבין ישראל לטהר ברגל הנ"מ מטומאת הרשות אבל טומאת מצוה מותר ואינו מוזהר אף קודם הרגל לטהר ברגל משום לכנוס לעזרה ולאכול קדשים רק מטומאת הרשות אבל טומאת מצורע דהוא מ"ע מחויב קודם הרגל כשאכתי לא מטי זמן חיובא ולא גזר רחמנא שלא יראה המצורע לטמאו הנ"מ ברגל גופי' אבל קודם הרגל מותר ולא שייך לחייב אדם לטהר א"ע ברגל ז"א דהא הנ"מ ברשות אבל לא במצוה כמו שמטמאין בקרובים קודם הפשה כנ"ל:

ועפ"ז יתבאר היטב הירושלמי במס' מ"ק ה"ז דגרסינן שם תני אבל מתכוין הוא ונושא מערב הרגל לית הדא פליגא על דר' אלעזר לית הדא פליגא על דר"י ואפילו על דר"ח לית הדא פליגי א"ר בא עלת כלתא נפק טרחותא ע"כ והמפרשים ז"ל פירשו דהוא הכל בניחותא לית הדא פליגי על דר"א משום דטירחא הוא חד יומא כבש"ס דילן וכן לית הדא פליגי על ר"י הוא משום דמחד יומא לא משהי אינש ואפילו על ר"ח לית הדא פליגי משום דעיקר שמחה הוא חד יומא כן פי' הפ"מ ז"ל והק"ע ז"ל מגי' ואפי' על ר"א לית הדא פליגא בלשון קושיא ע"ז משני א"ר בא עלת כלתא לשנוי' דאתיא כר"א ובאמת בכ"מ בירושלמי לית הדא פליגי הוא קושיא ולא בניחותא ועוד הטעמים דלא פליגי חסר מן הספר ובמה קאמר אפילו על דר"ח לית הדא פליגי במה הוא אפילו אליבא דר"ח יותר מכולם וע"פ דברינו ניחא דהנה ביום שאין אתה רואה בו דהוא ברגל פליגי ר"י ור"ז

אם ערב הרגל נמי בכלל או לא דס"ל לר"ז דאף דיהיה טמא ברגל מ"מ קודם דמטא זמנו דחיובא דידי' מותר בטומאת מצוה ולא שייך אזהרה דיום שאין אתה רואה בו רק ארגל גופיה וה"נ האזהרה בחגיך ולא באשתך דאין מערבין שמחה בשמחה הוא דווקא ברגל גופי' משא"כ קודם הרגל אף דיהא מעורב שמ'ה בשמ'ה מ"מ שרי אבל ר"י ס"ל דאזהרה דיום שאין אתה רואה בו ברגל הוא ג"כ ערב הרגל דהוא שלא יהי' טמא ברגל וה"ה נמי דאין מערבין שמחה בשמחה נמי שייך אפילו קודם הרגל דהוא שלא יהי' מעורב שמחה בשמחה אפילו בלא סעודה דנשואין בל"ס נמי איכא שמחה כ"ז עי' בב"י ז"ל סי' תרמ"ו ע"ז קאמר לית הדא פליגי על דר"א ובלשון קושיא כלומר כמאן אתיא האי ברייתא דלית הדא פליגי על דר"א כיון דמפני הטורח למה מותר בערב הרגל הא יטרח ביו"ט ולית הדא פליגי על דר"י בתמי' דלא ס"ל הסברא דמשום חד יומא לא משהי' [והוא כקושית הבבלי דגרסינן קשיא לכולהו] ומסיק ואפילו על דר"ח לית הדא פליגי דטעמא דידי' משום דאין מערבין דגזה"כ הוא בחגיך ולא באשתך אם הוא אפילו בערב הרגל או ברגל תלי בפלוגתא דרבי זעירא ור"י ע"כ קאמר לשון אפילו על דר"ח כלומר אפילו לר"ח י"ל נמי דפליגי דלטעמא דר"ח לא פסקי' לי' אם הוא ברגל דווקא אבל בערב הרגל מותר אף על פי שיהא מעורב שמחה בשמחה לא איכפית לן או אפילו בערב הרגל נמי ע"כ קאמר דאפילו לר"ח נמי י"ל דפליגי הברייתא וא"כ כמאן אתיא על כרחך דלא כחד וא"כ קשה מה טעמא דמתניתין ע"ז מפרש ר"ב דעלת כלתא נפקא טירחותא א"כ ניחא אליבא דר"א: וע"פ דברינו אלה לענין הלכה בערב הרגל מותר לראות הנגעים ונטמא אותן ג"כ דיום שאין אתה רואה הוא דווקא ביו"ט דהא הרמב"ם ז"ל לא כתב הדין דמותר לישא בערב הרגל וכתב הה"מ ז"ל מדלא כתב לאיסור ממילא ש"מ דמותר וכו הכא קי"ל כר"ז דערב הרגל מותר וע"כ לא כתב הרמב"ם ז"ל דאסור והא דמשמע מש"ס דילן דנישואין בערב הרגל לא שרי אלא משום דעיקר שמחה חד יומא משמע מזה אבל אם הי' ז' ימים הוי אסור א"כ לפ"ז אין לראות הנגעים בערב הרגל כנ"ל ז"א די"ל דלעולם באמת ערב הרגל מותר נישואין אפילי הי' ז' ימים עיקר שמחה אך הנ"מ בלא סעודת נשואין אבל לעשות לכתחלה סעודת נשואין הי' אסור לכתחלה לעשות כ"ז ע"כ קמ"ל דעיקר שמחה חד יומא ופי' דעיקר שמחה חד יומא פי' הרשב"א ז"ל בתשו' ומובא בב"י סי' תקמ"ו וז"ל ז"ל שאלת הא דאמרינן אין נושאין נשים במועד ומתר לישא בערב הרגל משום דעיקר שמחה חד יומא או דווקא בשאכלו סעודה הראשונה מסעודת נישואין בערב הרגל משום דאין שמחה אלא במקום סעודה או אפילו לא אכל אלא בנישואין לחוד תשובה נראין הדברים בין עשה סעודה או לא עשה סעודה דשעיקר השמחה הן הנישואין ואין מערבין

אותה שמחה בשמחת הרגל אבל הסעודה טפל היא לעיקר השמחה וזהו שאין עיקר השמחה אלא יום אחד שהוא תחלת הנישואין ואף על פי ששמחין בסעודת הנישואין כל שבעה ומצוה נמי הוי שעליהם פטרו אח החתן ואת השושבינין מן הסוכה עכ"ל ז"ל על כן קמ"ל הגמרא דעיקר הוא עצם הנישואין והוא בתחלה אבל הסעודה טפל לה ומותר לעשות סעודת נישואין כל שבעה ואף דמותר בערב הרגל בלא"ה לישא משום מצות נישואין ואכתי לא מטי זמן חיוב דשמחת הרגל אבל הא"מ דסעודה הוא גם כן עיקר שמחה ואינו טפל על כן הי' אסור בתוך החג על זה קא משמע לן דהסעודה הוא טפל והעיקר שמחה הוא עצם הנישואין והוא דווקא בתחלת נשואין אבל אין הכא נמי אפילו אם היה שמחת הנשואין ממילא אף בלא סעודה נמי כ"ז היה גם כן מותר ערב הרגל אלא דהיה אסור לעשות סעודה דהוא"מ דהסעודה ג"כ מן עיקר שמחה ע"ז קמ"ל דהסעודה טפל ועיקר הוא הנשואין וממילא כיון דהעיקר הוא הנשואין והנשואין אינן באמת אלא חד יומא אבל אין ה"נ אפילו דהי' עיקר שמחה כ"ז נמי מותר אלא דקושטא קאמר דעיקר שמחה חד יומא וממילא ש"מ דהנשואין עיקר והסעודה טפל אבל אי היה משני דאפילו דעיקר שמחה כ"ז מ"מ מותר משום דאכתי לא מטי זמנו דשמחת הרגל הא"מ דאסור לעשות סעודה אבל לפי האי תירוצא שמעינן שפיר דהסעודה טפל כיון דעיקר הוא תחלת הנשואין ע"כ הנשואין עיקר והסעודה טפל כפי' הרשב"א ז"ל ודו"ק:

פרק ג

הלכה ה

אבל ביום הראשון כו' עי' בפנים בדברינו. ועי"ז יתבאר שיטת הבבלי ושיטת רש"י ז"ל בזה דבבבלי גרסינן ג"כ האי סוגיא והתם גרסינן איפכא דר"א ס"ל כר"י הכא ור"י ס"ל כר"א הכא ושם גרסינן ג"כ אמר עולא הלכה כר"א בחליצה והלכה כר"י בהנחה איבעיא להו בשני לעולא חולץ או אינו חולץ ת"ש אמר עולא חולץ ומניח אפילו מאה פעמים ע"כ הרי פשוט שם דלעולא חולץ בשני וא"כ יקשה קושית הירושלמי הכא דלפ"ז למה קאמר הלכה כר"א בחליצה כלל לא הול"ל אלא הלכה כר"י דהא בג' לית מאן דפליג דאינו חולץ בפ"ח והי' אפשר לתרוצי משום דר"י ס"ל בסתמא דאם באו פנים חדשות חולץ ס"ל דחולץ אפילו ביום ג' ע"כ צריך לאשמעינן דהלכה כר"א דאינו חולץ בג' ולפ"ז יקשה על הירושלמי דלמה קאמרינן דאין תימר דבשני חולץ לימא הלכה כר"א לחוד הא צריך לאשמועינן דביום ג' אינו חולץ כר"י דהא ר"א פליג וס"ל דאפילו ביום ג' חולץ ועוד קשה על פרש"י ז"ל דמפרש גבי ר"י ואם באו פנים חדשות וז"ל ז"ל ואם באו פנים חדשות

ביום שני חולץ תפילין עכ"ל ז"ל. וקשה מאד א' מי הכריחו לפרש דר"י ס"ל דחולץ הוא ביום שני ועוד אדרבה ע"כ דר"י ס"ל דחולץ ביום ג' דאל"כ כיון דמסקינן לעולא דחולץ ביום שני א"כ יקשה קושית הירושלמי דלימא הלכה כר"י לחוד ולמה קאמר הלכה כר"א אלא ע"כ דר"י ס"ל דחולץ ביום ג' וע"כ צ"ל דהלכה כר"א בחליצה דאינו חולץ אבל כד נדייק שפיר ברש"י ז"ל בד"ה ואם באו פנים חדשות ביום ג' אפ"ה אינו חולץ חפילין אע"ג דאיכא למיחש דילמא אמרי בשני ימים הראשונים נמי הניח תפילין. ולכאורה קשה מאד מאי בעי רש"י ז"ל בזה הגזירה והיכן מצינו רמז רמיזא בהאי גזירה וגזירה מאן דכר שמי' הכא הא בפשיטות הוא בבאו פ"ח נתחדש האבילות כדאיתא במס' כתובות דף ח' לענין ברכה שברחבה כשבאו פ"ח עיי"ש ועוד מדמיבעיא לן לעולא אם בשני חולץ בפ"ח ומסקינן לעולא חולץ בשני בפ"ח ובג' אינו חולץ ואי משום גזירה מאי נפ"מ בין ב' לג'. ונראה לפענ"ד דהנה יש להקשות מאד על הפוסקים ז"ל והרמב"ם ז"ל וש"ע ז"ל שלא הביאו הך דינא דפ"ח וכתבו סתם ביום השני לאחר הנץ החמה מניח תפילין הו"ל למינקט דאם באו פ"ח אינו מניח לכתחלה ואם באו פ"ח לאחר שהניח שוב אינו חולץ דהא לא שמעינן בגמ' רק דאינו חולץ אבל לא שמעינן דמניח לכחחלה והוא פלא גדולה לכאורה אבל האמת הוא כך דהפוסקים ז"ל ורש"י ז"ל דייקי בגמ' הא דגרסינן משלישי ואילך ושלישי בכלל מותר להניח תפילין ואם באו פנים חדשות אינו חולץ קשה דהול"ל ואם באו פ"ח אינו מניח ואינו חולץ ומתחלה הו"ל לאשמועינן עיקר הדין דבפ"ח אסור להניח תפילין ואח"כ שמעינן דאינו חולץ ע"כ פרש"י ז"ל דבאמת מניח תפילין וכ"ת כיון שיניח לכתחלה האיך הי' הא"מ דחולץ הא כיון דמניח אצ"ל שאינו חולץ כדאיתא במס' שבת דף י' גבי בהמ"ר ג' חילוקין מניח אצ"ל לשאינו חולץ אינו מניח ואינו חולץ חולץ ואצ"ל שאינו מניח עיי"ש אך הא"מ דחולץ משום גזירה דילמא אמרי בשני ימים הראשונים נמי הניח תפילין ר"ל דאמרי דהוא הולך בתפילין תמיד ולא מסגי' ד"א בלא תפילין ע"כ חולץ להראות דאינו מניח רק פ"א ביום וע"כ אינו לובשם מאתמול בשלמא מניח רואין שהניח היום אבל כשלא הניח בפניהם דילמא אמרי שמניח מאתמול ביום ותדע דהכי הוא דאי ס"ד דחשדי לי' דהניח גם אתמול כמו היום א"כ לפ"ז מאי מהני בשחולץ בפניהם אימר אתמול נמי עביד כן דהניח וחלצן אלא ע"כ כדברינו ועוד דאי החשד הוא דשמא הניח גם אתמול כמו היום א"כ אפילו בלא פ"ח נמי איכא האי חשדא אפילו אותן אנשים שהיו אתמול ג"כ וראו שישב בלא תפילין ויצאו ובאוה עוד הפעם היום נמי יחשדוהו דילמא אתמול הניח קודם שבאו או לאחר שיצאו אם לא שלא זזו ידם מידו וא"כ ל"ל פ"ח ואלא ע"כ כדברינו דברואין אותו בימי אבלותו ביום ג' מלובש

בתפילין צריך לדעת מתי לבשן מפני החשד דכיון דלא ראינו מתי הניח יחשדוהו דהניח באתמול דקיי"ל במס' מנחות דף ל"ו דאם הניח ביום מותר שיהא עליו בלילה ולא דמי הכא להההיא דמרחץ דשם כיון דמניח אצ"ל שאינו חולץ אבל הכא אע"פ שמניח צריך לאשמועינן דאינו חולץ דהא הכא חליצה גרע מהניח לכתחלה וכ"ז הוא דווקא בטעמא דר"א דקאמר ואם באו בפ"ח אינו חולץ ולא קאמר אינו מניח ואינו חולץ משא"כ בד"ר יהושע דקאמר חולץ י"ל דהוא משום חידוש אבילות ולפ"ז שפיר עולה כהוגן הכל דהנה הא דפירש"י ז"ל בדר"י דאם באו בפ"ח ביום שני חולץ תפילין לאו דהכונה דדווקא ביום שני ז"א אלא דלא תימא דקאי ארישא דביום ראשון אסור להניח תפילין וע"ז קאמר דאם באו בפ"ח אף חולץ ג"כ דבלא פ"ח אינו מניח אבל לא חולץ אבל בפ"ח חולץ ג"כ ע"ז פרש"י ז"ל ד"א אלא דקאי איום שני דמיום שני והלאה חולץ ומשני ואילך הוא ולא אתא אלא. לאפוקי מראשון וקאי על שני ומשני ואילך הוא וכן בדר"א יש לפרש ג"כ כן ועפ"ז ניחא הא דמיבעיא לעולא בשני חולץ או אינו חולץ דמאי נפ"מ בין שני לג' כיון דפסק הלכה כר"א דלא חיישינן לחשדא דיאמרו דביום ראשון נמי הניח תפילין א"כ לפ"ז אין ניימ בין שני לר"י לג' דר"א דכמו דלא חיישינן בדר"א לג' משום חשדא דב' ימים ראשונים כמו כן אין לחוש בדר"י ביום ב' לחשדא דביום ראשון דהא לא חיישינן לחשדא מיום המותר להניח תפילין ליום האסור להניח תפילין אבל לפי דברינו ניחא דכיון דר"י ס"ל דמיום שני ואילך חולץ ע"כ דטעמו הוא לאו משום חשדא דהא בשלמא ביום ג' לדר"א איכא חשדא דמאתמול אנחינהו משא"כ לדר"י ביום ה' או ו' או ז' לא שייך החשד דמאתמול דהא אתמול מותר הוא ומהכ"ת ניחוש לאמר דמונחין עליו כל שבעה יום ולילה ולא ישן כל ז' שינת קבע דאסור לישן בתפילין וע"כ ר"י אוסר חליצא לאו ביום הג' דווקא אלא אוסר כל ז' כמבואר לקמן בדברינו וע"כ דטעמו דר"י הוא משום דנתחדש אבילות בפ"ח וע"כ כי פסק הלכה כר"א בחליצה איכא למימר דווקא ביום ג' דאז לא נתחדש האבילות בפ"ח אבל ביום שני י"ל דהלכה כר"י בחליצה והוא משום דנתחדש האבילות בפ"ח ונהי דפסקינן כר"א בחליצה הויא רק לענין שאין חוששין לחשדא ואין נתחדש האבילות בפ"ח וכ"ז הוא ביום ג' אבל ביום שני הגם דלטעם דחשדא אין נפ"מ בין ג' דר"א לב' דר"י אבל להטעם דנתחדש האבילות בפ"ח נפ"מ בין ג' לב' וכי פסקינן כר"א בג' אבל בב' הוי חידוש האבילות בפ"ח דהא כל מה דתקיף אבילותא יותר הוי פעולה דפ"ח כמו דפועל פ"ח בז' ולאחר אין פועל פ"ח כלל כמו כן פועל פ"ח בב' יותר מבג' דבג' מקצת היום ככולה ולאחר שלשה קיל יותר וע"כ לפי המסקנא דפסק רבא דאינו חולץ בב' בפנים חדשות והלכה כרבי אליעזר בחליצה דלא חיישינן כלל לחידוש

אבילות בפנים חדשות והחשדא ליכא בחליצה ע"כ לא צריך הרמב"ם ז"ל והשו"ע ז"ל ליפסוק הדיו בפנים חדשות דאינו חולץ אבל אינו מניח לכתחלה ז"א דהא כל עיקר הטעם דחליצה הוא משום חשדא והא"מ דצריך לחלוץ משום חשדא אבל הנחה בודאי מותר ולא פעל פנים חדשות כלל וכיון דמסקינן דר"א ור"י פליגי בפנים חדשות ביום שלשה ע"כ שפיר סבירא ליה לעולא דחולץ ביום ב' והא דקאמר הלכה כר"א בחליצה משום דר"י ס"ל דאפילו בשלשה חולץ ע"כ קמ"ל הלכה כר"א בחליצה והוא דווקא לשס דילן דגרסינן ברישא דברי ר"א בב' דינים א' דביום ב' אסור להניח וחומרא ביום הנחה וב' קולא בפנים חדשות ביום ג' ע"ז בא ר"י ופליג על הקולא ועל החומרא ואמר להיפך דביום ב' מותר להניח תפילין ובפ"ח ביום ג' אסור להניח וחולץ ואצ"ל שאינו מניח וקאי על דברי ר"א ואמר ההיפך וכיון דקאי על דברי ר"א ממילא ר"א דמיירי בפ"ח בג' ועל כל ז' ע"כ דר"י נמי קאי על יום ג' ועל כל ז' אבל בירושלמי דגרסינן הא דר"י בשם ר"א ברישא והג' ביום הראשון אינו נותן תפילין בשני הוא נותן תפילין ואם באו פ"ח חולצין ע"כ דקאי על יום שני דשלישי מאן דכר שמי' הכא וא"כ מדיוק שפיר דאי ס"ד דחולץ ל"ל למימר הלכה כר"י בחליצה לימא הלכה כר"א ודוק: